

Marte Meo – en videoveiledningsmetode med fokus på å styrke samspill

Monica Røstad, ph.d. stipendiat og Aud Elisabeth Witsø, førsteamanuensis og leder for NAKU

Maria Aarts

- Utviklet metoden på 1970-tallet.
- Metoden er ressurs- og løsningsorientert, gjenspeiles også i navnet Marte Meo, som direkte oversatt fra latin betyr «av egen kraft»
- Metoden bygger sitt teoretiske grunnlag på moderne utviklingspsykologi og tilknytningsteori

Marte Meo-veiledning gjennomføres av sertifiserte Marte Meo-veiledere.

Økt kompetanse hos de ansatte

- Å være i en rytme, hvor en kan påvirke og delta, er nært knyttet til at helsepersonell forstår og tilpasser sin kommunikasjon etter personens behov.
- Brudd i rytmen eller kommunikasjonssvikt kan i helse og omsorgstjenester komme til uttrykk, som for eksempel
«han vil ikke stå opp», «hun er vanskelig», «har utfordrende atferd», «vil ikke spise», «vil ikke pusse tenner» osv..
- Gjennom veiledning får ansatte mulighet til økt forståelse for ulike omgivelsesfaktorerers innvirkning på samspill, deriblant sin egen sentrale rolle i samspillet.

Juridiske og etiske sider

- Samtykke til filming innhentes etter gjeldende juridiske retningslinjer
- Informasjon om metoden og hvordan film benyttes, oppbevares og slettes, blir gitt
- Oppbevaring og lagring av film må følge gjeldende regler for journalføring og oppbevaring
- Det skal ikke tas film om personen viser motstand til filmingen, uavhengig av gitt samtykke
- Det skal ikke tas film som er blamerende for personen, eks. Hvis personen er avkledd, svært fortvilet osv.

8 funksjonsstøttende kommunikasjonselementer

1. Å bli møtt på en trygghetsskapende og tillitvekkende måte –
relasjonell oppvarming

Lysbilde 5

AEW0

bytte ut bildet

Aud Elisabeth Witsø; 2022-04-30T12:14:26.252

Funksjonsstøttende kommunikasjonselementer

- 2. At oppmerksomhet og initiativ følges og blir satt ord på – felles fokus – turtaking
- 3. Å vite hva som skjer og skal skje – benevning

Grønn
kloss på
plass!

Funksjonsstøttende kommunikasjonselementer

- 4. Anerkjennelse steg for steg i et handlingsforløp – bekreftelse
- 5. Støtte til start og avslutning av en handling,
- 6. Støtte til å tåle ubehag

Bra jobba!
Og... der
var vi
ferdig! Pust
ut!

Åå...det
var
vondt...ko
m skal jeg
blåse

Det blir et lite
stikk – det blir
litt vondt, men
du er veldig
tapper....sånn
– ferdig!!

Funksjonsstøttende kommunikasjonselementer

- 7. Fysisk berøring

Funksjonsstøttende kommunikasjonselementer

8. Støtte til å til å inngå i fellesskap

AEW0

Lysbilde 9

AEW0

kanskje bare støtte til å reagere på andre og til å inngå i fellesskap - triangulering?

Aud Elisabeth Witsø; 2022-04-30T08:18:11.506

Veiledningsforløpet

Henvendelse fra et fagmiljø som gir en situasjonbeskrivelse og hva de ønsker veiledning i.

Tydelig problemstilling.

Det avklares hvem som skal filmes

Veiledningsplan

Veiledning

- Veileders ansvar
- Viser utvalgt filmklipp (korte klipp)
- bruker filmen aktivt for å vise elementene det er arbeidet med
- Utvalgte gode situasjoner vises og analyseres.
- Kvaliteten på det relasjonelle avgjøres i detaljene og det er detaljene vi fokuserer på å fanger opp på film.

Lysbilde 11

AEWO

foreslo å flytte denne før den neste - flytt tilbake om det blir krøll i din logikk 😊

Aud Elisabeth Witsø; 2022-04-30T08:23:04.077

Løsningsfilm og veiledning av personalgruppe

- Det tas filmopptak og veiledes til vi kan si at det er skjedd en ønsket endring.
- Reflekterer over prosessen og hva personen trenger for å oppleve mestring og godt samspill. Med andre ord:
Hvordan den ansatte må møte personens behov

Sammen forbereder vi en veiledning til personalgruppen.

Tjenestemottaker: Jon, 53 år, dyp psykisk utviklingshemming. Han kan ved hjelp av kroppsspråk gjøre seg noe forstått i forhold til noen ønsker og behov. Jon er svært mimikkrik i forhold til følelser og viser tydelig glede, sinne, tristhet, konsentrasjon og motvilje. Dette vises svært godt i hans ansikt men også hele kroppen, sammen med verbale lyder.

Problemstilling: Jon går raskt bort fra bordet uten å spise middag.

Hva er blitt prøvd før:

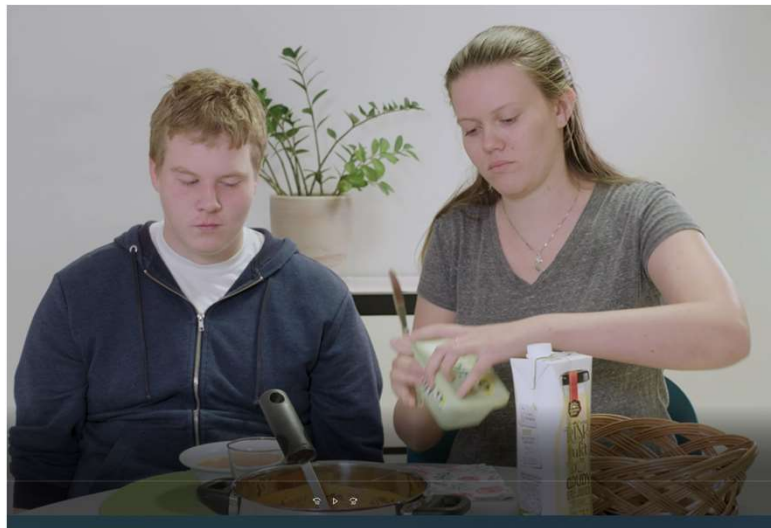
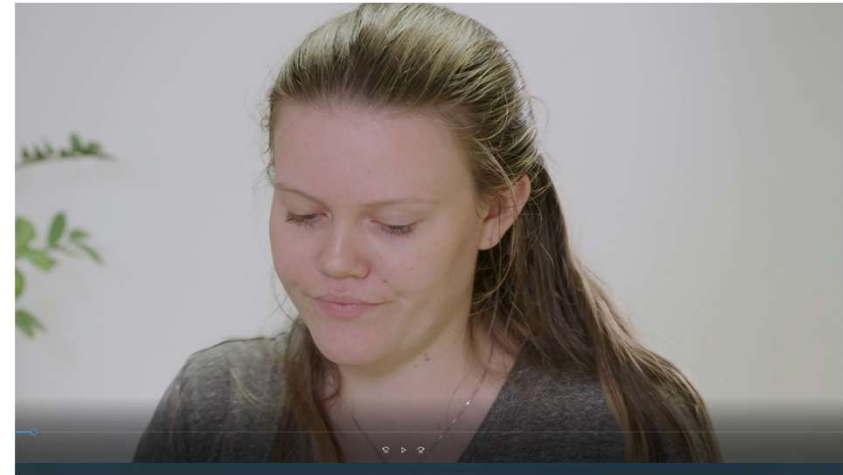
Jon blir veiledet tilbake i stolen/ tilbake til bordet for å fortsette måltidet. Samt at Jon er gitt korreksjoner i form av ord som «sitt rolig», «vente» og «nei». Noen mener Jon må lære seg å sitte rolig under måltid.

Andre i personalet mener Jon selv må få bestemme når han er ferdig og om han vil ha mat.

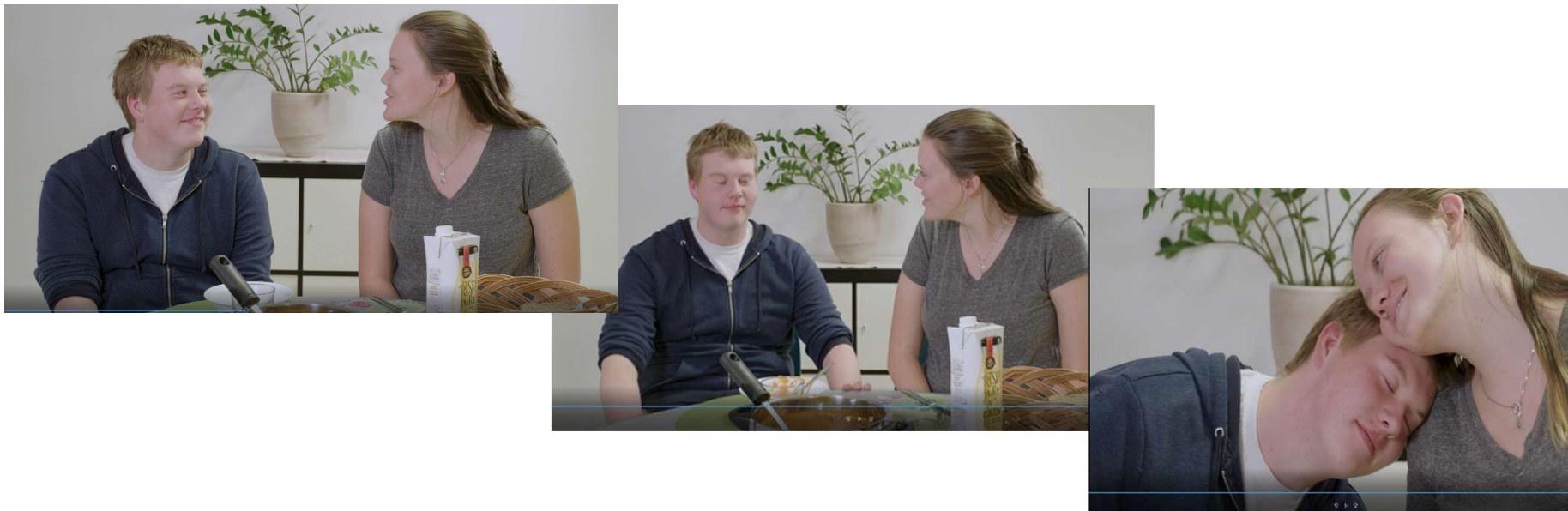
Jon sitter ved kjøkkenbordet, Jon viser glede ved å spise middag sammen med sin helper. Jon er smilende og oppmerksom mot sin helper og det samme er helper mot Jon. Maten står i kasseroller på kjøkkenbordet. Fat og bestikk er satt fram.

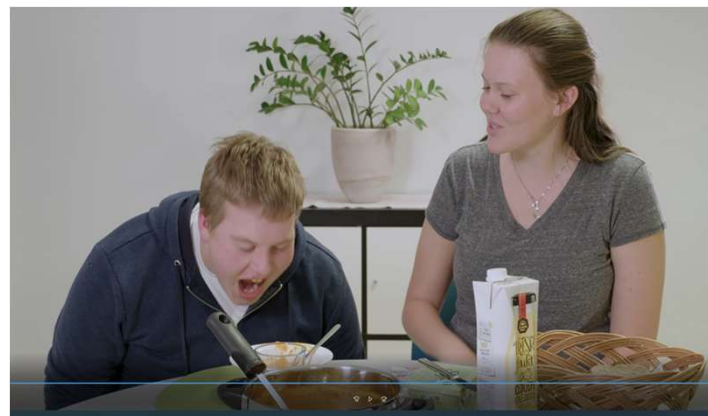
Film 1:

- Jon ser på kasserollene, på fatet og på hjelper. Hjelper ordner med å legge opp mat på fatet og ser ikke Jon sine initiativ. Jon støtter seg i bordplaten og skyver seg bort fra bordet. Hjelper ser på Jon og sier at han må sette seg ved bordet og hjelper han tilbake. Jon ser på maten, så på sin hjelper. Hjelper ser på maten og Jon skyver seg bort fra bordet. Hjelper sier vær rolig nå, å hjelper han tilbake. Jon skyver seg bort fra bordet og går.

Film3:

- Jon spiser ved at hjelper mater han med en skje. Hjelper benevner med små ord bekreftelse på Jons ansiktsuttrykk. Mmm... det er godt, dette liker du... Jon smiler og skyver seg bort fra bordet, han ser på hjelper å smiler. Hjelper smiler tilbake. Jon lener seg mot hjelper og hjelper lener seg mot Jon. Jon tar tak i armen til hjelper og hjelper tar tak i armen til Jon, de rigger litt fram og tilbake. Jon slipper hjelper, tar tak i bordet og trekker seg tilbake. Han gaper og hjelper gir han mere mat.

Tiltak måltid - eksempel

- Jon er glad i alle typer mat, men for at han skal kunne ha et godt måltid trenger han at du er oppmerksom på han og noen ganger trenger han litt tid før han er klar for å spise
- Dekk på bordet før Jon setter seg og ha maten klar til servering.
- Jon liker å ha øyekontakt, at du smiler og at du forteller hva som skjer og skal skje, med en vennlig stemme
- Når han tar på deg liker han at du ser på han, smiler og følger hans bevegelser
- Gi rom for at han kan dytte seg vekk fra bordet, men prøv å holde hans ønske om blikk kontakt, samtidig som du smiler og benytter en lys og vennlig stemme når du inviterer han tilbake til bordet.
- Si at det er mat og hva som blir servert, vent å se om han gir respons på dette, eller følg opp de lyder og gester han gjør, med vennlig og rolig stemme.
- Inviter han tilbake til bordet, ved å ta mat på skjeen samtidig som du med en vennlig stemme sier hva du gjør.
- Når han får mat, benevn det du ser av hans reaksjoner, hvis du ser at han liker maten, gi respons på dette ved å si «var godt» eller så sulten, osv. Ser han på drikken så gi respons ved å ta mot glasset og benevn « skal du ha drikke» så tilby drikke.
- Hvis han under måltidet dytter seg fra bordet, trenger han at du fortsetter å være vennlig, smilende og gir han den fysiske berøringen han tar initiativ til.
- Inviter han tilbake til bordet, ved å ta mat på skjeen og si mere mat?
- Han kommer ofte tilbake til at han skal fortsette å spise, hvis han blir møtt på sine behov underveis i måltidet.

Når hjelper ser hvilke behov personen har og følger opp disse, tror jeg at man kan gå fra å være en mottaker av tjenester til å bruke de tjenestene man har.

Takk for meg!